

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับ "หน่วยการสอนสังคมศึกษาเพื่อปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น" นี้ มุ่งที่จะทดลองวิธีสอนและฝึกหัดครูชาวเขา ซึ่งส่วนใหญ่จบชั้นประโยคประถมศึกษา ให้มีความรู้และความสามารถเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาค้นการศึกษา หรือผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในหมู่บ้านชาวเขา ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหา การขาดครูสอนเด็กชาวเขา อันเป็นปัญหาเป็นห่วงของชาติ ในขณะนี้ นอกจากนี้ยังมุ่งที่จะศึกษาพัฒนาการค่านิยมของผู้รับการอบรม และนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 หลักสูตรพิเศษสังคมศึกษา (ค่านิยม) หนังสือแบบเรียน และหน่วยการสอนสังคมศึกษา เพื่อปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ที่สร้างขึ้น จะช่วยให้ผู้รับการอบรมมีความรู้วิชาสามัญ วิชาครู และมีความสามารถในการสอน โดยที่ความรู้ความสามารถดังกล่าวมีความแตกต่างกันในระหว่างก่อนและหลังการอบรม

ประการที่ 2 สัมฤทธิผลทางวิชาการ น่าจะมีความสัมพันธ์เชิงนิมิตกับความสามารถในการสอน

ประการที่ 3 การปลูกฝังค่านิยมแก่ผู้รับการอบรม น่าจะทำให้ผู้รับการอบรมมีพัฒนาการทางค่านิยมขึ้นได้

ประการที่ 4 การปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม น่าจะมีผลต่างกัน โดยที่นักเรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาการมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยชาวเขาที่กองสงเคราะห์ชาวเขาได้คัดเลือกมาจากจังหวัดต่าง ๆ จำนวน 57 คน เป็นพระภิกษุสามเณรชาวเขา 25 รูป และฆราวาสชาวเขา 32 คน มารับการอบรมและกินอยู่ประจำตลอดเวลา

3 เดือน ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน อีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองสวัสดิ์วิทยาคาร อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2 ห้องเรียน นักเรียนห้องละ 35 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง อีก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรพิเศษวิชาสังคมศึกษา (คานิยม) แบบเรียนสังคมศึกษา (คานิยม) 1 เล่ม หน้วยการสอนสังคมศึกษาเพื่อปลูกฝังคานิยมทางสังคมศึกษา 8 เล่ม แบบทดสอบความรู้วิชาสามัญและวิชาครูเบื้องต้น 1 ฉบับ แบบประเมินผลการฝึกสอน 1 ฉบับ แบบฝึกหัดสรุปหน้วยการสอน 8 ชุด แบบการจัดอันดับคานิยมของผู้รับการอบรม 1 ชุด และแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อคานิยมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 1 ฉบับ

เมื่อสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการทดลองเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจึงเริ่มงานฝึกอบรมชาวเขา ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยอยู่ปฏิบัติงานฝึกอบรมตลอด 3 เดือน และได้ทดลองสอน โดยใช้หน้วยการสอนสังคมศึกษาเพื่อปลูกฝังคานิยมแก่นักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ณ โรงเรียนทองสวัสดิ์วิทยาคาร อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นเวลา 6 สัปดาห์

เมื่อได้ข้อมูลมาเรียบร้อยแล้ว ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาสิ่งต่อไปนี้

1. ความรู้ความสามารถและพัฒนาการของผู้รับการอบรม วิเคราะห์ด้วยการจัดอันดับคะแนนเป็นตัวอักษร โดยใช้คะแนนต่อไปนี้

- 1.1 คะแนนแบบฝึกหัด
- 1.2 คะแนนสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการ
- 1.3 คะแนนฝึกสอน

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการกับความสามารถในการสอน

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางค่านิยมของผู้รับการอบรม
ทั้ง 2 ครั้ง

4. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนต่อไปนี้

4.1 คะแนนทดสอบก่อนและหลังการอบรม

4.2 คะแนนพฤติกรรมทางค่านิยมครั้งแรกกับครั้งหลังของผู้รับการอบรม

5. ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง
ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อค่านิยมทั้ง 2 ครั้ง ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ด้านวิชาการ ซึ่งมีเนื้อหาวิชาสามัญและวิชาครูเบื้องต้นของ
ผู้รับการอบรมมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงเชิงนิมิต กับผลการเรียนรู้วิชาครูภาคปฏิบัติอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการสอนของผู้รับการอบรมอยู่ในเกณฑ์
ดีพอควร แสดงว่าหลักสูตร แบบเรียน และหน่วยการสอนที่สร้างขึ้นใช้ในการทดลองครั้งนี้
ได้ผล

2. การฝึกอบรมวิชาสังคัมศึกษา (ค่านิยม) มีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากอัตรา
ส่วนวิกฤตของคะแนนก่อนและหลังการอบรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. พัฒนาการของผู้รับการอบรมวิชาสังคัมศึกษา (ค่านิยม) เป็นที่พอใจ

4. วิธีฝึกอบรมตามหลักการและกระบวนการของการวิจัยนี้ ได้ผลสมความมุ่งหมาย
นั่นคือการฝึกหัดครูชาวเขาครั้งนี้ใช้การได้

5. การปลูกฝังค่านิยมแก่ผู้รับการอบรมเป็นสิ่งที่ทำได้ ถ้าดำเนินการตามหลักและวิธี
การวิจัยครั้งนี้ นั่นคือ "หน่วยการสอนสังคัมศึกษา เพื่อปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียนชั้นประถม
ศึกษาตอนต้น" ใช้ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนค่านิยมที่ให้ในครั้ง
แรกกับครั้งหลังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

6. การปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นตัวอย่างประชากรนั้น ไม่มีความแตกต่างกันในเชิงสถิติระหว่างทัศนคติต่อค่านิยมของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม และระหว่างทัศนคติต่อค่านิยมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของนักเรียนแต่ละกลุ่ม นั่นคือความสามารถในการรับค่านิยมของนักเรียน 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในเชิงสถิติ ถ้าใช้เวลาเพียง 6 สัปดาห์

ขอเสนอแนะ

1. ผู้รับการอบรมมีพื้นฐานความรู้วิชาสามัญ แตกต่างกันไป (ป.2 - ม.ศ. 3) ทำให้เกิดปัญหาในการสอนและการฝึกอบรม ฉะนั้น การคัดเลือกชาวเขาเขา รับการอบรมแต่ละรุ่น ควรคัดเลือกผู้มีการศึกษาระดับเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน เช่น รุ่นที่ 2 คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 รุ่นที่ 3 คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นต้น หรือถ้าสามารถจัดอบรมรุ่นละระดับก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้ นอกจากจะลดปัญหาที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางไกลของพื้นความรู้วิชาสามัญของผู้เข้ารับการอบรมแล้ว ยังจะช่วยให้วิจัยผลการอบรมเปรียบเทียบแต่ละรุ่นต่อไปได้อีก

2. พื้นความรู้วิชาสามัญของผู้เข้ารับการอบรม ไม่ควรต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากผลการทดลองปรากฏว่า ผู้ที่สอบตกทั้งด้านวิชาการและการฝึกสอน เป็นผู้มีความรู้ไม่ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 2 คน และเป็นผู้ที่มีความรู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อีก 2 คน

3. ผู้รับการอบรมที่เป็นพระภิกษุสามเณร มีพัฒนาการทุกด้านค่อนข้างสูงกว่าผู้ที่เป็นฆราวาส ทั้งนี้ อาจเนื่องจากมีพื้นฐานด้านระเบียบวินัยดีมาก่อน จึงเป็นกลุ่มนำในค่านี้นี้ได้เป็นอย่างดี ฉะนั้น ในการอบรมรุ่นต่อไป ควรให้มีจำนวนเท่ากันทั้ง 2 ฝ่าย

4. หนังสือแบบเรียน และหน่วยการสอน ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ มีข้อควรแก้ไขปรับปรุงอีกบางตอน โดยเฉพาะในการพิมพ์ข้อความใดที่กระทำอย่างรีบเร่ง เพื่อให้ทันใช้ในการอบรมครั้งนี้ ฉะนั้น เมื่อได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลังการทดลองครั้งนี้แล้ว

น่าจะได้รับการพิจารณาหาทุนอุดหนุน ให้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มมีภาพประกอบอย่างสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหนังสือแบบเรียน สำหรับเด็กชาวเขาในโครงการของกรมประชาสงเคราะห์ หรือในโรงเรียนชาวเขาของกระทรวงศึกษาธิการ และในโรงเรียนชาวเขาของกองกำกับการตำรวจภูธรตระเวนชายแดน เพื่อเด็กชาวเขาจะได้มีหนังสือแบบเรียนเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่

5. ผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขาที่ได้รับการฝึกอบรมรุ่นแรกนี้ ได้รับแจกหนังสือแบบเรียนที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งหน่วยการสอนคนละ 1 ชุด แต่เมื่อเขาออกไปปฏิบัติงานสอนตามหมู่บ้าน เด็ก ๆ จะไม่มีหนังสือเรียน นอกจากผู้ช่วยครูเหล่านี้จะนำแผนภูมิจากหนังสือดังกล่าวไปสอนชั่วคราว แต่คงจะยากเพราะขาดอุปกรณ์ หากมีการจัดพิมพ์หนังสือแบบเรียนชุดนี้แจกจ่ายให้เด็กชาวเขาที่ผู้ช่วยครูเหล่านี้ออกไปสอน ก็จะช่วยให้การติดตามผลงานวิจัยครั้งนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มิฉะนั้นแล้วการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กชาวเขาจะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

6. ผู้ช่วยครูชาวเขาที่ได้รับการฝึกอบรมรุ่นแรกนี้ ควรจะได้มีโอกาสกลับมารับการอบรมอีกครั้งหนึ่ง หลังจากได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่และมีประสบการณ์ในการทำงานแล้ว 2 ปี ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และปรับปรุงการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ควรจะได้ศึกษาทดลองการปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ในโรงเรียนประจำว่าจะต่างกันหรือไม่ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และผู้ทดลองควรได้เข้าอยู่ประจำแหว่เดียวกับนักเรียน เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ภาคเรียน

8. ควรจะได้ทำการทดลองการปลูกฝังค่านิยม โดยใช้เวลานานอย่างน้อย 3 ภาคเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนธรรมดา โดยดูความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

9. ควรศึกษาหาความแตกต่างระหว่างค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ในโรงเรียนประจำและไปกลับ โดยใช้เครื่องมือและเวลาสอนเท่ากัน ว่าต่างกันหรือไม่อย่างไร

10. ควรจะได้ศึกษาต่อไปกับกลุ่มประชากรลักษณะเดียวกันนี้ โดยการกระทำกับนักเรียนทุกภาคหรือทั่วประเทศ.